

TIENG-DAN

HỮN - THỨC - KHÁNG
Quần - lý
TRẦN-DINH-PHIÊN

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

BẢO QUẢN
Đường Đông-Bà, Huế
Giấy phép số 62
Giấy phép: TIENG-DAN - Huế

GIÁ BÁN	
DÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm - \$500	6 \$00
Sáu tháng 2.50	3.50
Đe tháng - 1.50	2.00

Mua báo phải trả tiền trước.
Các chi phí đóng cước vận chuyển và các chi phí khác do người mua báo chịu.
DINH-PHIÊN - Al đang quang cáo việc riêng xin thương nghị trước.

Cũng một vị thuốc,
Ông Biễn - Thuốc
dùng để cứu người,
mà bọn dung-vy đem
ra giết người, nên
dùng thuốc trước
phải chọn thầy.

CÁI HỌA CỘNG-SẢN BẰNG GIẤY

Trong năm nay, vụ Hội-kinh cùng vụ Việt-Nam-Quốc-Dân Đảng tuyên án chưa xong thì tiếp đến vụ truyền đơn Cộng-sản. Chỉ lấy một vụ truyền đơn Cộng-sản mà nói, thì cái hình liêm vè và búa vè kia đã thành một lá búa ác nghiệt, xô đồng báo ta vào nơi hầm sâu vực thẳm, biết bao nhiêu người lương thiện ngấm oan nuốt thảm vì mấy tờ giấy mực tím in thạch, rải rác nơi đầu đường cuối ngõ đó. Ghê thật! Thảm thật! Thế mà họa - vô - đơn - chí, con ma ác - nghiệt ấy còn chưa lấy làm vừa lòng, đang cứ mang cái giống độc đó mà gieo khắp các nơi. Mới đây ở Vinh, Huế, Tourane và các tỉnh lại xuất hiện ra nữa; lần này có thêm một lá cờ Cộng-sản nữa mới là gớm chớ!

Cái tấn kịch quái gỡ kinh hãi này, trong bài diễn văn quan Khâm-sứ Jabouille đọc tại ngày khai Hội đồng dân biểu Trung-kỳ, cũng hai bài diễn văn quan Toàn-quyền Pasquier đọc tại Đại-hội-dồng kính-tế và Hội-dồng Chính-phủ Hanoi, cũng đã nói rõ cái họa hại thế nào. Về cách nghiêm phòng trừng trị, chánh phủ đã có thành toán, không phải bán nữa. Duy có một điều mà chúng ta phải lấy làm đau lòng xót dạ là thạch-tin mà-tiền, người trước làm phải bỏ mạng, mà người sau nhấm máu mà nuốt cần; hăm sa máy sập, bao nhiêu người sia chun đang van rên mà kẻ khác còn giục nhau nhảy xuống; cái họa kiếp không đầu không đuôi này, chưa biết nơi nào là bờ, cái liêm vè và cái búa vè kia, không phải là búa họa ở đầu đưa đến cho dân ta sao?

Đương lúc mấy độc đảng trời, lưới oan bua đất này, chúng ta không biết lịch-sử Xích-Ngật thế nào, chánh thể Xô-viết thế nào, song cần nhất là phải hiểu mấy điều sau đây:

- 1) Công việc Cộng-sản mà chỉ dùng mấy tờ giấy in, mấy hàng chữ phát-phơ, cũng cái hình liêm và búa đó mà làm nên được, thì dân há trẻ con cũng nghiêm nhiên là ông Lã-Ninh rồi; có lẽ ấy không?
- 2) Chuyện gì không thấy, chỉ mang một tờ giấy nhảm, gieo họa cho bà con anh em, cái họa đã ở ở trước mắt, đã không có phương gì cứu vớt thì chớ, nay người ta đã lấy giống mà lại còn ra sức vào để đầu thêm, người cháu

chính ái quốc phòng có làm như thế được không?

3) Theo lối làm Cộng-sản không vốn như thế, nhưng bọn du-dang vô-lương, hoặc những kẻ có lòng gáy việc lập công, muốn chổng đầu mà làm theo, hoặc muốn vu oan cho người nào, có cách gì mà biện biệt được không?

4) Nước Nhật nước Tàu và nước Xiêm là nước láng giềng ta, và cũng là nước liên lạc bên Á-Đông ta, ngày nay người ta đương phòng-nhàn chủ nghĩa cộng sản, mà mình là một nước hèn yếu, không có chủ quyền, thế mà không theo gương mấy nước đó, lại muốn vọt theo nước Xích - Nga kia, cái ảo tưởng đó, có thiệt hiện được không?

5) Ở các nước Âu Mỹ, tư bản và lao động hai bên đã gần nơi cực đoan, nên nhà lao đóng đối với nhà tư bản, hay sinh nhưng mỗi xung đột; vài trăm năm nay vẫn đã có trọng đối luy nhau; trong đám lao động và vô sản, đã có đoàn thể, đã nhiều kẻ đứng chun trong chánh giới, hình giới, thế mà chủ nghĩa cộng sản của chưa được đa số ủng thuận; huống gì là tinh thể nước ta, chưa có ai xứng được lên tư bản (có chăng cũng người ngoại thương kia, chớ người mình thì người nọ trời hơn người kia, có dư tiền bạc ít nhiều cũng cá nhân mà thôi), còn nhà trung gia thì chiếm phần nhiều, dân gian giàu nghèo vẫn sang sớt như cây nhau, chưa có cái gì là ác cảm. Cái thuyết cộng sản truyền ra chưa có thể có kết quả được.

Xem mấy cơ đó thì rõ, cái chủ nghĩa cộng sản, liêm hiệu ở đầu mực đầu chớ hiện ở xơ ta, thì rất không thích hợp tinh thể chất nào. Đem vật sản trên kim sinh mà trồng dưới địa cầu, thì vật nọ không sao mọc được; mang cá nước biển mà nuôi vào ao nước ngọt thì cá nó làm sao mà sống; thế mà đều đó tuy không ích nhưng không có hại, đến như cái truyền đơn cộng sản này thì cái hại lợi theo liền tay kia!

Đứng báo ta thứ nghĩ, cái công cuộc cộng sản thiệt mà còn chưa hiệp với tinh thể như trên đã nói, huống gì là cộng sản giấy!!

Ông Mạnh-lữ có nói:
Thấy người xa là nào đương cùng mà bán người thì cười mà bảo đứng; thấy anh em mình đương cùng mà bán

LỜI CHA KHUYÊN CON

Lại đây cha bảo hỏi con ta!
Nông nổi dưỡng này giết lệ sa!
Mấy chục xuân qua nôi giống ngu;
Bốn ngàn năm lễ tuyết sương pha.
Muôn trùng đất nước khôn đường bước,
Từ phía mây mà chẳng lối ra.
Con có hay thời con phải tỉnh,
Thế trầm sâu rộng biết bao la!

Con ơi con phải tỉnh dần ra,
Hãy lắng tai nghe mấy tiếng gà!
Vở cảnh tung giời vang thế giới,
Giương mình thức chùng dậy gần xa.
Tinh ra công việc còn bề bộn;
Nỡ để non sông mãi liệt là!
Hỏi dậy lên nào! đừng ngập nưa,
Này này! kíp tỉnh giấc Nam-khai!

Từ đây con phải tỉnh hồn ma;
Nỡ nề cha ông vẫn tốt ma.
Tu tâm tu tâm như thảo trước;
Mở mắt mở mắt với người ta.
Đàng như du đảng phương vô văn,
Sân cả anh em một ruột rà.
Con có thương cha thời nghĩ lại;
Tang bồng gánh nặng lại dưng ai?

Trần-Son

CHUYÊN HAY LẠI MỘT CON HẠC NỮA

Con này của ông Y-Công nước Vê

Số báo trước thuật chuyện con hạc ông Dương-Công, nay xin kể chuyện con hạc ông Y-Công. Ông Y-Công là vua nước Vê về đời Xuân-Thu. Ông có thành ưa hạc. Thường thường nuôi hạc cho ăn lương bổng như các quan, lại được đi xe hiên (車帟 xe quan đại phu) nữa, rất bực yêu chuộng; còn dân trong nước thì đói khổ thế nào, ông cũng không để lòng đến. Vì vậy nên dân trong nước đều có lòng bất bình. Sau có giặc Mọi địch (越) tới đánh, vua hạ lệnh triệu dân ra nguy giặc. Dân đều nói rằng: Xin nhà vua sai đức Hạc, bởi vì Hạc có ăn lộc, có người thờ, còn dân chúng đói đời làm, ra nguy giặc sao nổi? Sự hạc, hạc thiệt hữu lộc vị, ngõ yên nặng cử tiền (銀錢), 錢 (錢), 錢 (錢) vì thế nên nước Vê phải Mọi địch diệt mất (Vê vì địch số diệt 雋為其所滅).

Ấy đó, lúc bình thời thì yêu chuộng những bọn vô-dụng để gây oan cho dân, mà đến khi có biến cố, thì lấy dân làm thời đờ đầu, thành đến mất nước. Cái hại của con hạc ông Y-Công này lại càng lớn hơn con hạc của ông Dương-Công kia. Thường cũng một cái gương về sự yêu ghét trái lẽ vậy.

Haychuyén

người thì mình phải khước than mà cáo ngấn đi. Kỳ già viết bài này, chính là theo ý câu nói ấy, xin đồng báo ta lượng cho.

Tam Chiết Quảng

BỒ-CHÍNH

Về mục này trong số báo vừa rồi (231), hàng thứ ba, mấy chữ tựa «Hơn-hạng công-ty» thợ sập sai «Vô-danh...», vậy xin bổ-chính.

THỀ-LỆ LẬP CÔNG-TY THƯƠNG-MẠI (Tiếp theo)

Hiệp tư công ty

Trên đã nói hiệp tư công ty không có tính chất gì đáng gọi một công ty cả. Những người sáng lập không được đề án, bầu trong các giấy tờ không được dùng chữ công ty, phải xem như việc tư của một người: Hội không có tư bản; mỗi người chung vào một số tiền để làm việc thôi.

Quản lý. — Nếu những hội viên cùng nhau chia việc quản lý thì người nào có trách nhiệm người ấy. Nếu chọn một người làm quản lý thì người ấy đối với người ngoài phải chịu trách nhiệm. Như là việc tư thể thôi.

Người Quản lý có quyền làm các công việc công ty, song các hội viên kia cũng có thể hạn chế quyền quản lý; nếu quản lý lạm quyền thì phải chịu trách nhiệm với các hội viên.

Điều lệ. — Công ty này không cần có điều lệ trình tòa, trước bạ, như mấy công ty khác, song nếu số hội viên đông thì cũng nên làm điều lệ và trước bạ cho cẩn thận.

- Điều lệ chỉ rõ những điều này:
- 1) Tên và họ chữ nghiệp và chỗ ở của các hội viên;
 - 2) Công ty là hiệp tư công ty;
 - 3) Công việc định làm;
 - 4) Trình hạn công ty và khi nào bắt đầu làm việc;
 - 5) Mỗi hội viên chung bao nhiêu, chung khi nào;
 - 6) Người nào làm quản lý, và quyền hạn người ấy;
 - 7) Trong năm, tháng nào tính số; chia lợi là thế nào;
 - 8) Cách giải tán hội;
 - 9) Thế lệ nhóm hội đồng;
 - 10) Người quản lý phải giữ sổ sách hợ cho rõ ràng;
 - 11) Những hội viên phải ký.
- (HỆ)
P. T.

CHI BẰNG NÓI THIẾT

Mua báo phải trả tiền trước là lẽ chung của các nhà báo. Tuy vậy, hơn hai năm nay bản báo đối với độc giả yêu qui, vẫn thế lòng thành thực, nên được thư mua báo thì đầu chưa được tiền cũng gửi báo hầu các ngài cho được vừa ý. Tự trung độc giả các ngài thì ít cũng nhiều mà cũng làm ngài quên trả tiền. Thật là một điều không tiện cho việc số sách của bản báo, mà lại thiệt đến kinh tế của bản quán nữa. Vậy từ nay ngài nào gửi thư mua báo xin gửi tiền trước theo hạn đã định.

Nếu không gửi tiền thì xin miễn gửi báo. Còn ngài nào đã mua mà chưa trả tiền, xin gửi ngay lại cho, nếu đến tháng chạp (tức tháng 10) mà bản báo chưa nhận được tiền trả, xin tạm đình gửi, để tình thân số thiếu qui đã.

Mất lòng trước, được lòng sau. Xin cáo ngài lượng cho. Cảm ơn

B. B.

THUYẾT DAN - ƯỚC CỦA LƯU-THOÁ

(Tiếp theo)
II. — Chủ-quyền

Theo trên thì chủ-quyền tức là biểu diện của cái ý-chí chung, và chỉ ý-chí chung mới có thể cai quản quốc-gia cho hợp với lợi ích của các thành phần.

Chủ-quyền do toàn thể nhân-dân chấp-hành, không thể do một cá-nhân hoặc đoàn thể nào đại-diện mà chấp-hành được. Chủ-quyền mưu lợi chung, có khuynh-hướng bình-dẳng; cá-nhân thì lo lợi, muốn làm sao cho mình được lợi hơn người. Nhiều khi tư-lợi của một cá-nhân hợp với công ích mà ý-chí của cá-nhân ấy không trái với ý-chí chung. Nhưng đó là một việc ngẫu-nhiên, bất kỳ mà thành, không có gì gọi là cố-dịnh cả. Hòa nay, cá-nhân ấy muốn làm như thế, biết đầu mai lại muốn đũa khác trái hẳn với lợi-ích của xã-hội. Vì vậy, theo lẽ phải thì nhân-dân không bao giờ chịu đảm-nhận với một cá nhân nào rằng sẽ tuân hành mệnh lệnh của cá-nhân ấy. Nếu nhân-dân đảm-nhận như thế thì chủ-quyền tự-nhiên bị phế-hủy, và «xã-hội khổ-ước» không còn hiệu-lực nữa.

Chủ-quyền không thể san phân ra nhiều bộ-phận được. Sao vậy? Chủ-quyền là biểu-hiệu cho ý-chí chung, nghĩa là ý-chí của toàn thể nhân-dân. Nếu chia rẽ ra nhiều phần, thì ý chí của các bộ phận ấy cơ-nhiên mất hẳn cái tinh-chất «chung» của nó. Có người sẽ hỏi: «Thế sao người ta thường chia chủ quyền làm quyền hành-chính, lập pháp, tư-pháp, hoặc quyền nội-trị, ngoại-giao v. v.» Hỡi như thế, chỉ vì không phân-biệt chủ quyền với những phụ thuộc của chủ quyền. Quyền nội chính, ngoại giao, quyền tuyên chiến, điên-dình hòa ước không phải là chủ-quyền, mà lại là những phụ thuộc của chủ quyền, và phải theo với chủ quyền.

Ý chí chung bao giờ cũng mọi mục công bình chính trực. Nhưng nhân dân hội họp lại mà thảo luận một vấn đề gì, không phải khi nào cũng phát hay được lẽ phải cả. Nhân dân muốn làm đều công ích, nhưng thường phải làm lỗi. Muốn cho ý chí chung được ngay thẳng và đúng đắn, thì trong khi biểu quyết, công dân ai phát biểu ý kiến riêng của mình, chớ chịu ảnh hưởng của người khác. Nếu trước khi đến công viện, mà nhiều cá nhân hoặc đoàn thể bàn bạc trước với nhau, thì kết quả làm khi không được tốt mà có phần thiên vị về tư lợi của một cá nhân hoặc một đoàn thể nào.

Chủ quyền có bị cái gì hạn chế không? Mời hỏi, xem rất vô lý. Lấy con người mà nói, ý chí của người đối với tư chí là tuyệt đối, thế là theo công lý tự nhiên. Nhưng đến một xã hội, các thành phần có kỷ định khổ ước công-ban, thì tự nhiên ý chí chung đối với các thành phần cũng tuyệt đối, sao bởi rằng có bị hạn chế hay không? Điều ấy cần phải giải thích.

Trước hết phải nói rõ lý lẽ đây liên lạc của cá nhân với xã hội. Theo xã hội khổ ước, điều kiện đối với ai ai cũng như nhau, quyền lợi ai ai

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KY
HUẾ

Truyền đơn — Bất người, xét nhà (1)

Tối hôm 6 Novembre ở các trường thợ, các trại lính, các nhà trường và các thôn quê đều có yết khẩu hiệu của đảng Cộng-sản.

Lại đến tối hôm 8 Novembre có truyền đơn rải khắp đường ngõ, và thấy treo một lá cờ hồng to bằng chiếc chiếu, có vẽ búa liêm và cờ chử, để làm kỷ niệm cuộc cách mệnh Nga thành công ngày 7 Novembre 1917. Trong truyền đơn đại khái nói công nông Đông-dương phải liên hiệp, và từ chức lại mà theo gương Nga làm cách mệnh Cộng-sản.

Ngày 7 Novembre, cựu Thái-văn-Khoái, học sinh kỳ túc trường Công nghệ thực hành, đương lúc học, có lệnh quan Đốc trường ấy báo thay quần áo rồi đuổi. Chiều tối bị bắt

(1) Nghe đầu ở Tourane cũng có truyền đơn và cờ đỏ rải treo như vậy và có đó vài người bị bắt giải về Huế.

chung bình nhau. Khi mình làm trọn nghĩa vụ mình đối với xã hội, khi mình mưu chuyện công ích, đồng thời mình lợi làm đều công ích cho mình. Cá nhân tuy ích có khác nhau, nhưng tất nhiên có chỗ đồng nhau; xã hội phải cai quản theo đồng điểm ấy. Nói khác ra, chủ quyền muốn cho chính đáng thì phải lấy lợi ích toàn thể xã hội làm cơ sở, bất công dân phải làm nghĩa vụ như nhau, nếu từ vị vào một cá nhân hoặc đoàn thể nào, thì ý chí chung thế gọi là ý chí chung «nô», mà cái hành vi của chủ quyền trở nên bất chính.

Tóm lại hành vi của chủ quyền là một cái hợp đồng của toàn thể xã hội với các thành phần. Hợp đồng ấy lấy xã hội khổ ước làm cơ sở, nên rất đúng với chính lý, lại là công bình, bền chắc, và bền vững. Nhân dân nói rằng phục tùng theo chủ quyền, nhưng thực ra chỉ theo ý chí riêng của mình, chớ không bị ai chi phối cả.

Xem thế thì biết rằng chủ quyền, tuy là tuyệt đối, bất khả xâm phạm, nhưng không thể vượt ra ngoài vòng cái «tinh thần chung» được. Nếu chủ quyền bất một cá nhân nào phải làm những chức trách nặng nề hơn cá nhân khác, thì tự nhiên chủ quyền mất hẳn bản chất mình đi, mà nhân dân có quyền không tuân phục nữa. Gọi rằng chủ quyền có bị hạn chế, là như thế vậy.

H. T. T.

NƯỚC MẮM HỘI ĐÔNG-LÊ QUANG-BÌNH

rất ngon, rất thơm, nguyên chất cả
 Xưởng làm nước tắm ở cửa Nhật-Lê cách tỉnh một kilometre
TỔNG-CỤC ở ĐÔNG-HỚI Ngăn bên 15.000 \$ 00
 Đại-lý: THUẬN-LONG rue Gia-long HUE

Nước tắm nguyên chất	1 lít	200
Nước tắm nguyên chất	1 lít	200
Nước tắm nguyên chất	1 lít	200
Nước tắm nguyên chất	1 lít	200
Nước tắm nguyên chất	1 lít	200
Nước tắm nguyên chất	1 lít	200
Nước tắm nguyên chất	1 lít	200
Nước tắm nguyên chất	1 lít	200

Hội của chúng tôi chỉ có ba người mà thôi, và trị sự như sau này:
 M. M. Đinh-Hy coi sóc các việc làm tại xưởng.
 Lương-thì-Sâm thủ-quĩ tiền bạc.
 Trần-thật-Tân thay mặt cho hội cả trong lẫn ngoài.

GIA-ĐÌNH GIÁO-DỤC

(NGUYỄN-VĂN CỬA QUÁ-BÌNH VĂN, SỬ-ANH-TỬ DỤC)
CHƯƠNG THỨ HAI
 Những cách dạy của cha mẹ (10 đầu nữa biết)

39 - Vào lối cửa một cái nhà nào mà nghe trẻ con rầy rụa ồm ồm với nhau, không biết kiêng dè, thì gia-giáo nhà ấy ra thế nào, không đời đời nữa. Trẻ con dánh nhau mà cha mẹ không ngăn cấm được, thì không những trong cái em anh em nó chửi rủa chớng chửi nhau, mà cái lòng lớn kinh cha mẹ cũng sa sút mất. Trẻ con hàng ngày ở chung với nhau, sao cho khỏi tranh với nhau; song dầu có tranh nhau, mà trong lòng có chỗ sợ, nên không dám nói to la lớn. Cha mẹ biết nó tranh nhau, thì bảo nó đi, khiêu nó thôi ngay. Nếu như có đứa nào cố tranh không thôi, thì trước phải phạt cái lối ở không tuân lệnh, mà sau phải xét rõ cái tranh nhau là tại cái gì; như trong khi nó thưa chuyện mà còn đeo cái bời tức giận, hoặc khoe tởm nói không rõ ràng, thì bảo nó thong thả nói nhỏ và nói cho rõ ràng (khi ấy, cha mẹ phải nghiêm lặng); cha mẹ phải nghe cả lời tỏ cáo của hai bên, không nên thiên-vĩ bên vào, lấy công tâm mà phán xử cho nó nghe. Muốn ngăn trẻ con không tranh nhau, thì phòng trước và bảo nó rằng e nếu như đứa nào mắng mẩy hoặc đánh mẩy, thì mẩy đừng mắng lại đánh lại nó làm gì, lại thưa tao, thì tao lập tức phạt nó, mà mẩy không có cái lối gì hết. Còn như mẩy mắng lại, hoặc đánh lại nó, thì ra hai đứa chửi lớn dánh lớn nhau, thành ra đứa nào cũng có nguy, nên phải bị phạt cả, chỉ khác nhau là đứa nặng đứa nhẹ mà thôi. Bảo chúng nó như vậy, khiến cho trong nhà dềnh dềnh ỹ dềnh, thì cái mối tranh nhau sẽ không xảy ra nữa. Người dạy thường rằng trẻ con rằng: "Trong lúc mẩy giận, mẩy phải đếm số mười tiếng (từ một đến mười), sau sẽ nói, như giận còn chưa nguôi, thì đếm lại lần nữa như trước". Đó là một cách để dềnh dềnh sống giận lại, mà cũng là một phương pháp ngăn được sự tranh nhau, chúng ta nên dạy trẻ con bắt chước.

Trông lúc trẻ con biếng lười, cha mẹ nên chú ý và nhân nhíp đó mà phạt khỏi cái lòng ham mền dềnh lảnh cũng bắt chước theo gương người hiền triết.

(Còn nữa)

Dùng phi-cơ mà vận-tài báo chí
 Mọi nói ai cũng biết trước là nói việc Âu-Mỹ, chứ ở Việt-nam mình «ngóc» gì mà mơ màng đến những việc ấy.

Ở Âu-Mỹ, các nhà nhật trình lớn vận-dụng nhiều về khoa-học phát-minh rất mới mẽ được truyền-tin cho mau chóng, nào máy sắp chữ, máy in tuỵên truyền, nào vô-tuyến-diện.... Dạy có vẻ một vận-tài thì đến nay vẫn không được nhanh chóng, mà chỉ phụ-thuộc vào các ông chủ công-ty vận-tài, họ muốn cho lâu, xe chạy mau đi sớm một tí là lỗi, không thì bỏ tay mà chịu. Ở Hoa-kỳ, nội trong 3 giờ đồng hồ, người ta lấy cây chữ ra giấy rồi xuất bản nhật trình 100.000 tờ xong, mà phải dánh chịu chậm-trễ về đường vận tải.
 Từ bữa 9 Juillet nay trở đi, thì không như thế nữa. Từ Ba-lê đến Luân-đôn, người ta đã dùng phi-cơ mà chở báo chí, báo ra sớm ngày ở Ba-lê đến 7 giờ rưỡi là các độc-giả Luân-đôn đã nhận được. So với ở ta, ông nông-giã ở Thanh-thủy mua báo, Tiêng-dân ở Huế, mà cũng không nhận được báo mau như vậy được.
 Cuộc phi-thoàn vận-tài này do nhà Messageries Hachette hợp tác với Hãng-không Liên-biệt (Air Union) mà tổ-chức nên dùng phi-thoàn có hai động-cơ, chở được 600 ki-lô-bao-chí. Mỗi buổi mai, vào độ 4,5 giờ một chiếc từ Bouloger khởi-hành sang Anh, một chiếc từ Crayon sang Pháp, đến giữa biển Manche thì gặp nhau.
 Đó chỉ là mới một bước đầu, chứ nay mai khoa-học phát đạt thêm, báo chí lla lè in ra chưa khó mỵc mà kỹ-giả đây đã nhận được.
 Người đời nay tài xảo, thật nhĩ!
 Đả-Quang

Chú ý! Chú ý!
 Ai là chủ tiệm bán thuốc bắc «CHINH và SONG» nên tìm đến tiệm **QUẦN-THẮNG** ở đường CANTON-NAIS N° 78-89 FAIFO là một nhà buôn bán thuốc bắc, tạp hóa, thực phẩm, trà danh từ xưa chỉ nay trải đã 30 năm dư trên đường kinh-tế ai ai đều nghe tiếng; Bán ai bán là giá cả phải chăng, ai đi xa muốn hỏi giá cả gì, sẵn lòng trả lời ngay. Xin kính mời quý khách chiếu cố.
 Chủ nhân kính cáo
QUẦN-THẮNG

ĐỘC GIẢ LUẬN ĐÀN

HÌNH-PHẬT

Người sinh ở đời có một vật quý nhất là cái tự do. Có tự do thì như chim trời cá biển, nam bắc tung hoành, dợc ngang tùy ý, dằm sương dãi nắng, khi gió táp mưa sa, lúc trời gầm sóng vỗ, lấm thân lao碌. thế mà cũng vẫn sống vui. Sống bởi tự do, vui sướng nhờ tự do, cực khổ cũng tại tự do thế mà nào có ai nghĩ đến tự do đâu! Lúc nghĩ đến tự do, biết cái giá trị của hai chữ tự do, chính là lúc đã mất tự do rồi vậy. Người mà mất tự do thì chẳng khác như chim trong lồng, cá trong chậu, nhớ đến cái cõi trời đất mênh mông, mây xanh nước biếc mà chân ngăn cho cái cánh chặt hẹp, đương cơn mắc lồng, vầng vì dộng chày, một giờ sống là một giờ khổ cho đời.

Nhưng người vì sao mà mất tự do? Trừ những kẻ tự nhiên mà đem cái tự do của mình cũng cấp cho người để mua lấy cái kiếp sống do thì khôn kể, ngoài ra những người mất tự do mà tự mình xô-xa là đấng tại người khác gây nên. Một cái thì tự do là cánh tù tội, và các hình phạt.
 Xưa nay ai cũng đồng ý rằng cho rằng hình phạt là bởi xã hội và vì xã hội mà có. Xã hội cần phải yên ổn, cuộc trị an trong xã hội cần phải giữ gìn bền chắc, vì vậy mà phải tìm cách đối phó với những bọn gian phi, ngoan tù, cường quyền. Cái cách đối phó đó xưa nay chỉ biết như cây pháp luật buộc tội gia hình, bắt tù bắt phạt. Ở tất cả các nước thế giới hình phạt là một vật dềnh dề duy trì cái nền luân lý, ai cũng coi như là một phương thuốc cần kiếp (tuyệt diệu). Đối với cá nhân thì hình phạt là một phương pháp để sửa trị, dềnh huệ, hạn chế nét xấu thói hư; đối với xã hội thì hình phạt là một phương pháp để phòng, và đối với những người khác thì hình phạt là một vật để làm cho khiếp sợ. Đó là tâm lý chung lưu truyền từ xưa đến nay. Bắc kỳ bộ luật nước nào cũng căn cứ nơi ấy.
 Nhưng dầu là dự phòng (preventif), dầu là cầm chỉ (repressif) dầu là khôi phục (reparateur) dầu là dảo thải (eliminatoire) các cách đối phó với những sự phi vi xưa nay có được làm một vị thuốc tuyệt diệu và những cái kết quả có được như tâm lý của người đã bày hình phạt là không?
 Chưa làm!
 Hình phạt mà có thể có ích được thì phải hữu dụng cho một hạng người trong xã hội. Nhưng gì mà nào có ai trông thấy cái kết quả mỵ mẫn đâu? Dầu cho pháp luật có nghiêm khắc, hình phạt có nặng đến đâu, tội ác cũng vẫn càng ngày càng xuất hiện.
 Cái dĩ tâm của loài người đối với nhau dềnh về hình phạt, dầu có ý kiến gì, phải dạy làm hay duy, vật (spiritualiste ou matérialiste) có tin người hay là vô thần, xưa nay cũng không hỏi đến mà không thấy; cũng người mà dánh xé nhau, ghen ghét nhau, khinh bỉ nhau. Ta chỉ liếc mắt ngo qua trên lịch sử nhân loại thì đủ rõ. Vì lại

cal nạn chiến tranh sờ sờ trước mắt đó làm cho ta không sao quên được rằng loài người không thể sánh lên mà không cần xé nhau. Đến khi mà các mối cảm dục phát triển thì dềnh người (thuộc về lớn giao loan, cũng dánh-xếp cả tin người lại một bên mà dềnh mình theo con đường khác đi.
 Nói về luân hóa, thì kể sao cho hết những cuộc luân hóa trong vòng khoa học xưa nay, nhưng kể về đường tu thân, đạo nghĩa thì nào thấy luân hóa đến chi! Thật ra thì cái trình độ trí thức của loài người đương lúc kim thời có cách xa cái trình độ của người đương huai ở hàng, ăn sống; và chúng ta nào có phải ở vào cái thời đại mà người ta mê tin theo một cái tôn giáo dĩ man, đem hình luật mà dềnh cho thú vật. Nhưng mà dầu cách sắp đặt và thì bàn các hình phạt có khác nhau thế nào, tất cả dân tộc ở thế gian đều lấy hình phạt làm cái cơ quan bảo vệ cho bề dề. Ấy đó cần luân lý và đạo đức của nhân loại từ xưa đến nay không thấy lẫn bộ mà càng ngày lợi ác càng nhiều.
 (Còn nữa)
 G. H.

LỜI CẢM ƠN

Hân báo mới tiếp được hai quyển sách:
KIỆP CHỒNG CHUNG I và II của Ông Tuyết-như soạn, giá 0\$18.
 Xin có lời cảm ơn tác giả.

VIỆC THẾ GIỚI

A-ĐÔNG

Phùng Tướng đại chiến
 Phùng-tướng. — Về chiến-sự ở Đệ Tây và Ngạc-bắc không có tin tức xác thực gì cả. Theo tin Nam-kinh thì Diêm-Tích-Son hạ-lệnh động-viên, chia quân làm 4 đường để tung bồng thảo Phùng-Nam-kinh lại trước mắt rằng Kinh được thắng thế, hiện tấn công về mặt Lạc-dương, đã chiếm Đông-dương; Quân Phùng phải dánh lui. Theo tin sau thì Diêm từ bữa ter Novembre đến nay cáo bệnh, không tiếp khách, thái độ rất mờ hồ. Phùng mới phát tuyên ngôn thảo Tướng, chủ trương khai Quốc-dân hội-nghị.
 (Quần báo)
 Phùng nói rằng Phùng và Diêm lãnh-đạo Quốc-dân-Quân để dánh đê Tướng Tướng bị cáo là xai-phí hết 430 triệu quốc-trái, một số 180 triệu biến đi dằm mồi không có ai sách gì cả. Trong lúc Nam-kh nh chủ-trương tài binh, Tướng mua khi giới ở Đức để cấp cho sự đoàn minh. Dự loan rất có nhiệt, nhất là ở Kinh, và Thượng-hải. Có lẽ đây rồi tình hình lại rồi bắt thêm. (Arip)
 Trương-phát-Khết, Việt-Quốc. — Tướng-lãnh Việt-Quốc bữa 4 khai-hội-nghị Quân sự ở Ngạc-châu; Trần-tê-Dương đi phi-cơ đến; hội-nghị chia quân làm 6 đường để phòng Trương.
 Việt-Quốc liên-quân tích-cự; bỏ-phòng, phía tây theo Tam-giang, Bình-tạp. Phía đông theo dải họ Huyền Liêm sơn, Bình-Thạch. Về mặt Tam-giang có bộ Mông-chi, Hứa-thi-Vô. Đường-dông-Hoy phụ trách mặt Quê-lam.
 Bộ Ly-Hào-lừa (quân Trương) từ huyện Thành lĩnh Hò-Nam ra đến biên cảnh Quảng-Tây, liên-phòng đã đến Tam-giang, Quân Trương đến Dung-huyện, kéo xuống Nam. liên-phòng đã cùng họ Mông-chi tiếp xúc.
 Quân-đội Cộng-sản. — Quân Xích-đội Tầu do Chu, Mao chỉ-huy đánh lấy Mai-Huyện (một Giang-tây). (Báo Tầu)
 Trung-Nga xung-đột
 Sáu kỳ cuộc xung-đột dữ dội vào

Hàng hạ giá WING-SHENG-KWONG

Clo
 rue Paul Bert à Hué

CÁO-BẠCH

Kinh trình công khai được rõ, bản hiệu chúng tôi sáng lập đã hơn 18 năm nay, cũng có một lần làm bản của qui ngày xa gần chiến cơ đến, cho nên bản hiệu chúng tôi phải rút lui; vậy muốn là ông An nghĩa cũng qui ngày, nên bản hiệu chúng tôi định mở cuộc bán hàng hạ giá từ ngày 1er cho đến 30 tháng 04 năm Ất Tân, và trong sự bán đó, ngày nào mua hàng trị giá được 2000 thì chúng tôi xin tặng 1 tờ giấy thưởng, nếu giá được 4000 thì được 2 tờ, cứ thế cho số bạc mua như vậy mà lên, vậy cứ theo số giấy thưởng thì bản hiệu xin tặng một tờ mua hàng về như sau này:
 1 tờ giấy thưởng đổi lấy 1 phong trà một lượng
 10 — — — 1 lá khăn lòng
 20 — — — 1 cái mũ tai
 50 — — — 1 áo vải dù dài
 100 — — — 1 cái mũ chiến
 150 — — — 1 đồng hồ treo
 200 — — — 1 xe máy
 Giấy thưởng thì dềnh nội trong một tháng 10 Annam mà thôi hết hạn thì không đổi được nữa.
 Cứ trong kỳ ấy, ngày nào muốn đổi lấy giấy thưởng ngày nào cũng được.
 Vày muốn tranh sự gian lận, nên bản hiệu có in thứ giấy thưởng riêng có dề bản hiệu bán hàng hạ giá xin tặng qui ngày và có đóng dấu bản hiệu.
 Vày xin kính mời qui ngày vui lòng dềng dềng chờ đến hôm kia, chúng tôi xin bản lòng tiếp trước tư tế.
WING-SHENG-KWONG Công-ty
 Rue Paul-Bert HUE — Annam

BA LẠC SĨ ĐĂNG

Pháp-dinh Anh, một phần-xử bốn người Ar-ráp bị bắt bởi liên quân Septembre. Mấy người này bị cáo là giết một vị «linh-mục» ở Do-thái, và dợc ý giết vị «linh-mục» ở Ky, trong cuộc khởi nghĩa. Kết quả 2 người bị án tử hình, 2 người bị phạt 50 năm.

ÁU-CHÂU

Chung trình Nội-các Tardieu
 Theo Thông-tin-xả Havas thì ông Tardieu chắc sẽ được đại đái về phái Marins phía Paul Reaquest và Cong-hóa Tả phía tấn thành. Còn trong các phái khác thì gần gần một phần nửa tấn thành thôi. Duy có đảng Xã-hội Cấp-Tiến và đảng Xã-hội... thì nói dềnh không tấn thành nội-các Tardieu chút nào.
Chương trình Nội-các Tardieu
 Ngày 7 Novembre ông Tardieu đã dợc chương trình Nội-các của Nội-các tiến-lực nghị-viên. Còn tại Thượng-nghị-viện thì ông Lucien Hubert dợc.

Thủ-liệu tồ-giới

Tại Thái-binh Hội-nghị, họp ở Đông-kinh, Hội-nghị tuyên bố chủ-trương ph-hở ngay đối tồ-giới riêng của một cường quốc chiếm ở Tàu Côn tồ-giới chung của các liệt-quốc thì ph-hở dềnh dân.

Phong-lạo Cộng-sản

Theo Công-an-Cục, thì từ tháng ba đến nay, đã tăng 21 lần truy có 825 đảng-viên Cộng-sản, bị cáo là tổ-chức ám-dộng «đề thì hành» chế độ Cộng-sản ở Nhật. Trong số ấy có Saku và Fakenoto, cựu Gióng-viên và 6 người học-sinh xuất thân ở Cộng-sản học-hiệu Mạc-tư-Khoa. Người ta nói rằng, Trung-ương sự vụ-cục về việc truyền-bá Cộng-sản ở Mạc-tư-Khoa) có giao cho chi Cộng-sản Thượng-hải 300.000 Nhật-viên để «chuyên-cấp đảng

Hỡi các cụ già, bà cả, thường hay đau xương rừc gân mau dùng:
MAO-KÊ-TU'U
 Rượu chữa tê, phong-thấp rất linh-hiệu.
 Bệnh phong-thấp là tại dằm sương giải gió, ở chỗ âm thấp mà bị khí thấp xâm nhiễm vào mình, chạy khắp đầu xương làm cho trong người buồn bã, tay chân rừc mỏi, đi đứng chằng yển, đau lưng, mình mẩy mỏi mệt, eo gán vân vân... cứ có bệnh tê, phong-thấp là đều dúng được cả.
 Mỗi chai lớn là 1\$80
 — chai trung là 0.80
 — chai nhỏ là 0.20
 Bán Duyệt-phòng và các nơi đại-lý đều có sách thuốc phát

Ai muốn da mặt tươi tồ
 Mau dùng
TÂY-THI-LỘ
 Là thứ nước hoa trừ trừng cầ không dàu bằng
 Thứ nước này mùi thơm tho phi thường dùng để trừ những trừng ở da mặt như là trừng cầ, làn nhang và nhàn nheo, sần sủi nổi những mụn con ở mặt dùng đến nước này xoa dừ rằng da mặt xừ dềnh dềnh trở nên tươi tồ thật là một thứ nước giúp công trang dềnh cho người ta không ít vậy.
 Mỗi lọ giá: 0\$80

